

det ikke er muligt at konstatere de oprindelige Anskaffelsessummer for Indgangssaldoen pr. 31. Marts-1902, i alt 180 Mill. Kr., betyder praktisk talt intet, idet der af dette Beløb, naar bortses fra Grundværdierne, 51,2 Mill. Kr., kun resterer uafskrevet 28,1 Mill. Kr.

Ved Fastsættelsen af de foreslaaede Afskrivninger har man taget Hensyn til, at der paa Driftsbudgettets Vedligeholdelseskonti afholdes og vil blive afholdt betydelige Udgifter, der i Realiteten skyldes Fornyelse eller Forbedring af Anlæggene. Eksempelvis skal saaledes nævnes, at for Banetjenestens Vedkommende vil der, efterhaanden som Sporforstærkningerne er fuldført, af Driftsbudgettet blive afholdt al Fornyelse af Skinner, Sveller og andre Spordele med tilsvarende Typer. Endvidere afholdes paa Driftsbudgettet delvis Fornyelser af Sikringsanlæg samt $\frac{3}{8}$ af den samlede Udgift til Etablering af skinnefri Vejforbindelser og Halvdelen af den samlede Udgift til Stenballastering. Alle Inventaranskaffelser, der ikke sker i Forbindelse med Nyanlæg, afholdes ligeledes af Driftsbudgettet, der ogsaa bærer betydelige Udgifter til Værktøj og Værktøjmaskiner ligesom f. Eks. til Modernisering af nuværende 3die Klasses Personvogne. Endelig bevilges der særskilt paa Driftsbudgettet $\frac{1}{2}$ —1 Mill. Kr. aarlig til mindre Udvidelser og Anskaffelser vedrørende Anlæg.

De foran foreslaaede Afskrivningsbeløb er ganske uafhængige af, hvilke Beløb man forlanger forrentet af Statsbanerne, idet man er enig om, at Banerne sikkert ikke kan fornyes i nødvendigt Omfang for et lavere aarligt Beløb end de foreslaaede 5,7 Mill. Kr. (+ de Beløb, der afholdes af Vedligeholdelseskonti, jfr. foran).

Det er ogsaa en Følge heraf, at den samlede Afskrivning maa føres til Afgang paa den Del af Anlægskapitalen, der forrentes af Statsbanerne. Det Beløb af Banernes Anlægskapital, der nedenfor foreslaas overført til Forrentning paa Finanslovens § 16, bliver saaledes upaavirket af de paa Statsbanernes Driftsregnskab foretagne Afskrivninger.

Endvidere maa Udvalget foreslaa, at der, saafremt Statsbanernes Balance i Fremtiden skulde tillade det, foretages yderligere Afskrivninger, i første Række paa den paa § 2 forrentede Kapital, subsidiært ogsaa paa den til § 16 overførte Del af Anlægskapitalen.

II.

Forrentningen.

Administrationskommissionen af 1923 udtalte i sin 1ste Betænkning (Side 14) om Forrentningskravet følgende:

„Kommissionen er enig om, at Forrentningskravet bør stilles til Statens Erhvervsvirksomheder, dels fordi det er rimeligt og rigtigt, at en saadan Virksomhed bæres gennem sine egne Indtægter, dels fordi en Fastholden af Kravet om Forrentning som driftsøkonomisk Synspunkt for Styrelsen er nødvendig som Drivkraft for denne i Henseende til Opnaaelse af en fuldt gennemført økonomisk, altsaa forretningsmæssig Drift.“

Senere i Betænkningen (Side 34) uddybes navnlig Nødvendigheden af Forrentning som Middel til Opnaaelse af „en virkelig Oversigt over det økonomiske Resultat af Statsbanernes Drift“.

Forrentningsprincippet Gennemførelse skulde altsaa tjene 2 Formaal, nemlig 1) udadtil at fremhæve Samfundets Udgift paa Banerne og 2) indadtil at understrege Statsbaneledelsens økonomiske Ansvar med Hensyn til Kapitalforbrug paa Nyanlæg.

Det vil være naturligt her at knytte nogle Bemærkninger til disse 2 Punkter. Hvad det første angaar, er det klart, at Statsbanernes Driftsresultat aldrig har været og ej heller i Nutiden kan give et nøjagtigt Billede af Banernes økonomiske Betydning for Samfundet. Banerne har skabt og skaber stadig Værdier, som ikke giver sig Udtryk paa Regnskabet. Men en Præcisering af Forrentningskravet vilde dels i en Periode med Tendenser til overflødig Banebyggeri kunne bidrage til at holde igen paa dette, dels vilde det kunne holde igen paa Tilbøjeligheder til Takstnedsættelser, som ikke var paakrævede ud fra baneøkonomiske Synspunkter.

Uden at komme nærmere ind paa de Omstændigheder, der i de mellemliggende Aar har ført til Takstnedsættelse, maa det siges, at ingen af disse Hensyn nu kan antages at være saaledes til Stede, at streng Fastholdelse af Forrentningen hermed kan begrundes. Nu er der ikke længere Spørgsmaal om Bygning af nye Baner, men tværtimod om Nedlæggelse af urentable Sidelinier, for hvilke Forrentningen ikke afholdes paa Statsbanernes Budget.